

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 24 juli 2013

564/2013

Statsrådets förordning

om skydd av djur som används för vetenskapliga ändamål eller undervisningsändamål

Utfärdad i Helsingfors den 18 juli 2013

I enlighet med statsrådets beslut föreskrivs med stöd av lagen om skydd av djur som används för vetenskapliga ändamål eller undervisningsändamål (497/2013):

1 kap.

Krav som gäller anläggningar samt skötsel och hållande av djur

1 §

Krav på anläggningar

Vid en anläggning ska det med tanke på verksamhetens kvalitet finnas tillräckliga och lämpliga djurutrymmen och djurhållningsplatser för mottagning och avsändande, reproduktion och uppfödning, hållande och skötsel av samt utförande av försök på och avlivning av djur samt för avskiljande av skadade, sjuka och nyanlända djur från övriga djur vid anläggningen.

Vid en anläggning ska det finnas tillräckliga och lämpliga serviceutrymmen för förvaring, rengöring och underhåll av anordningar och redskap samt för förvaring av foder, strö och andra ämnen samt döda djur och avfall.

Lagerutrymmen ska utformas, användas och underhållas så att kvaliteten hos foder och strö säkras. I lokalerna ska bekämpningen av skadedjur ombesörjas. För material som kan bli förorenade eller innebära risker för djuren eller personalen ska det finnas särskilda lagerutrymmen. Rengöringsutrymmen för anordningar och redskap ska vara tillräckligt stora för att rymma de installatio-

ner som behövs för rengöringen. Utrymmena ska vara sådana att ren och smutsig utrustning kan hållas isär.

Anläggningar ska, vid behov, ha ändamålsenliga laboratorieutrymmen där enkla diagnostiska prov och obduktioner kan utföras och laboratorieprov tas. Vid behov ska det vid anläggningen finnas lokaler avsedda för speciella försöksmoment för utförande av försök eller observation av djur. Om det krävs kirurgiska ingrepp ska det vid anläggningen finnas lämpliga utrymmen för arbete under aseptiska förhållanden samt lokaler för postoperativ vård av djuren.

Anläggningarna ska vara utformade och skötas så att obehöriga personer inte kan få tillträde och djur förhindras att ta sig in eller ut. Anläggningen ska ha en plan för service och underhåll av djurutrymmen. Anläggningen ska också ha nödvändig räddnings- och brandbekämpningsutrustning.

2 §

Allmänna krav på djurhållningsplatser

Djurhållningsplatsen för djur ska vara lämplig för tillgodoseende av djurets fysiologiska och beteendemässiga behov. Djurhållningsplatsen ska ge djuren tillräckliga möjligheter att dra sig undan eller gömma sig för andra djur.

Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/63/EU (32010L0063); EUT nr L 276, 20.10.2010, s33

Djurhållningsplatser ska i fråga om material, konstruktion och andra egenskaper vara sådana att risken för att djuren ska skada sig är så liten som möjligt. Djurhållningsplatsens golv ska till konstruktion och material vara lämpligt för de djur som hålls där. Förvaringsutrymmet ska lätt kunna hållas ren.

Djurhållningsplatsen ska hållas rena och i gott skick så att de varken skadar djuren eller äventyrar deras hälsa och välbefinnande.

3 §

Förhållandena i djurutrymmen

Djurutrymmet ska ha en sådan ventilation att luftens strömningshastighet och fuktighet är lämplig för djuren och mängden damm eller halten av skadliga gaser inte äventyrar djurets välbefinnande. Temperaturen i djurutrymmet ska vara lämplig för djuren. Temperaturen ska mätas och registreras dagligen. Djur får inte vara hänvisade till utomhusutrymmen under väderförhållanden som kan orsaka dem lidande eller obehag.

Syrehalten, kvaliteten, omsättningen och strömningshastigheten hos vattnet på en djurhållningsplats för fiskar och andra vattendjur ska lämpa sig för dessa djur.

I djurutrymmet ska det finnas tillräcklig belysning för skötsel och inspektion av djuren. Belysningen ska vara uppdelad i regelbundna perioder av ljus och mörker och belysningsintensiteten ska vara lämplig för de djur som hålls där. Om det naturliga ljuset inte ger en lämplig cykel mellan ljus och mörker ska det finnas kontrollerad belysning för att tillgodose djurens biologiska behov. Vid hållande av albinodjur ska ljuset justeras så att deras ljuskänslighet beaktas.

Bullernivån i djurutrymmet, inbegripet ultraljud, får inte inverka negativt på djurens välbefinnande. Larmsystemens ljud ska ligga utanför djurens känsliga hörselområde, om detta inte kommer i konflikt med dess hörbarhet för människor. Djurutrymmen ska vid behov vara försedda med ljudisolering och ljudabsorberande material.

I djurutrymmen som är beroende av elektrisk eller mekanisk utrustning för reglering och skydd av miljön ska det finnas möjlighet att upprätthålla de servicefunktioner som är

väsentliga för djurens välbefinnande samt nödbelysning och säkerställa att larmsystemen fungerar korrekt även under störningar i den utrustningens funktion. Maskinella värme-, ventilations- och vattenförsörjningssystem ska vara försedda med övervakningsutrustning och larm, om djurens välbefinnande är beroende av att dessa system fungerar. Anvisningarna om åtgärder i särskilda situationer ska vara lättillgängliga.

4 §

Stimulans och strö

Djuren ska ha tillgång till ett tillräckligt komplext utrymme för att de ska kunna tillfredsställa sina olika beteendebeständigheter. Djuren ska kunna kontrollera och välja sin miljö. Djuren ska ha tillgång till stimulans som är anpassad efter djurarten och djurindividen. Praxis för att stimulera djuren ska regelbundet ses över och uppdateras.

Djuren ska alltid ha tillgång till lämpligt strö eller lämpliga sovplatser. Sovplatserna ska vara tillräckligt rymliga så att alla djur kan vila samtidigt. Sovplatserna ska hållas rena och torra. Djur som används för avel ska ha tillgång till lämpliga boplatser och bomaterial.

5 §

Övervakning av djurens välbefinnande

Djurens välbefinnande ska kontrolleras minst en gång om dagen. Det ska ägnas särskild uppmärksamhet vid kontrollen när det sker betydande förändringar i skötseln av djuren eller i deras förhållanden eller när det utförs sådana försök på djuren som kan störa eller förändra deras normala livsfunktioner.

Vid kontrollen ska det säkerställas att sjuka, skadade eller lidande djur identifieras. Om oförutsedda störningar uppträder i djurens hälsotillstånd eller välbefinnande, ska nödvändiga åtgärder omedelbart vidtas för att avhjälpa dem. I fråga om djur som deltar i ett projekt ska dessutom den som ansvarar för genomförandet av projektet omedelbart underrättas.

6 §

Hantering och behandling

Djuren måste vänjas vid och skolas till hanteringen och de förhållanden under vilka djuren hålls, om det är ändamålsenligt med tanke på de djur som hålls, de försök som utförs på djuren och projektets längd.

Djur som inte är naturligt solitära ska hållas i stabila sociala grupper av kompatibla individer. Om djur får hållas individuellt med stöd av 9 § 1 mom., ska tidsperioden begränsas till den kortaste möjliga, och djuret ska alltid när det är möjligt ha syn-, hörsel-, lukt- eller känselkontakt till andra djur av samma art.

När djur sammanförs i grupp eller nya djur införs i gruppen ska särskild uppmärksamhet fästas vid förebyggande av eventuella beteendeproblem. Om djuren skadar varandra eller slåss, ska nödvändiga åtgärder omedelbart vidtas för att förhindra detta.

Arter som är inkompatibla, exempelvis bytesdjur och rovdjur, och djur som kräver olika miljöförhållanden, ska inte hållas i samma rum. Bytesdjur och rovdjur får inte heller hållas inom syn-, lukt- eller hörhåll för varandra.

7 §

Vattning och utfodring

Utfodringen ska ordnas så att konkurrens mellan djuren kan undvikas. Om det inte finns tillgång till foder hela tiden, ska alla djur kunna äta samtidigt.

Foder som ges till djur ska vara välsmakande, näringsrikt och balanserat. Fodrets sammansättning och presentation ska uppfylla djurens beteendeböbehov.

Djurfodret får inte onödigt förorenas. Djurens foder- och vattenbehållare ska rengöras regelbundet och vid behov steriliseras.

Djuren ska hela tiden ha tillgång till rent dricksvatten. Automatiska dricksvattensystem ska kontrolleras och underhållas regelbundet. Om burar med hel botten används, ska åtgärder vidtas för att skadliga mängder vatten inte ska kunna samlas på burens botten.

8 §

Särskilda krav på djurhållningsplats och skötsel

Beträffande djurhållningsplatser och skötsel ska åtminstone de krav som anges i bilaga 1 iaktas. Om projektets syfte förutsätter att djuren hålls under liknande förhållanden som animalieproduktionsdjur eller hästar, ska de djurartsspecifika djurskydds krav som gäller dem iaktas.

Acklimatisering, karantän, djurhållning och skötsel av djur som fångats i naturen ska ges **särskild** uppmärksamhet för att trygga djurens välbefinnande.

9 §

Undantag från krav som gäller hållande eller skötsel av djur

I projektgodkännandet eller verksamhetstillståndet får det beviljas undantag från de krav som gäller hållande och skötsel av djur, om det finns ett vetenskapligt skäl, djurskyddsskäl eller djurhälsoskäl för detta.

Undantag från de krav som gäller hållande och skötsel av djur kan göras när det gäller ett enskilt djur, om det finns ett djurskyddsskäl eller djurhälsoskäl för undantaget.

2 kap.

Djur

10 §

Djur uppfödda för ändamålet

Möss (*Mus musculus*), råttor (*Rattus norvegicus*), marsvin (*Cavia porcellus*), guldhamstrar (*Mesocricetus auratus*), kinesiska dvärghamstrar (*Cricetulus griseus*), gerbiler (*Meriones unguiculatus*), kaniner (*Oryctolagus cuniculus*), alla icke-mänskliga primater, hundar (*Canis familiaris*), katter (*Felis catus*), grodor (*Xenopus laevis* och *Xenopus tropicalis*, *Rana temporaria* och *Rana pipiens*), sebrafiskar (*Danio rerio*) och vaktlar (*Coturnix coturnix*) som används för vetenskapliga ändamål eller undervisningsändamål ska vara uppfödda för dessa ändamål.

11 §

Icke-mänskliga primater

Icke-mänskliga primater får användas i försök endast om det finns vetenskapliga skäl som innebär att syftet med projektet inte kan uppnås om man använder andra arter än icke-mänskliga primater, och

1) projektet genomförs i det syfte som anges i 12 § 1 eller 5 punkten i lagen om skydd av djur som används för vetenskapliga ändamål eller undervisningsändamål (497/2013), eller

2) syftet med projektet är att uppnå det syfte som avses i 12 § 2 punkten underpunkt a eller 12 § 3 punkten i den lagen för att undvika, förebygga, diagnostisera eller behandla funktionsnedsättande eller potentiellt livshotande kliniska tillstånd hos människor.

De icke-mänskliga primater som uppräknas i bilaga A till rådets förordning (EG) nr 338/97 om skyddet av arter av vilda djur och växter genom kontroll av handeln med dem får användas i ett projekt endast om syftet med projektet inte kan uppnås om man använder andra arter än de icke-mänskliga primater som anges i bilagan. De icke-mänskliga primater som uppräknas i den bilagan och som inte omfattas av tillämpningsområdet för artikel 7.1 i den förordningen får emellertid inte användas i försök i det syfte som anges i 12 § 1 punkten i lagen om skydd av djur som används för vetenskapliga ändamål eller undervisningsändamål.

Icke-mänskliga primater får inte användas i sådana försök som medför svår smärta, svårt lidande eller svår ångest som sannolikt kommer att bli långvarig och inte kan lindras.

Människoapor får inte användas i försök.

12 §

Djur som fångats i naturen

Djur som med stöd av bilaga I till konventionen om internationell handel med hotade arter av den vilda floran och faunan (FördrS 45/1976) och bilaga A till rådets förordning (EG) nr 338/97 om skyddet av arter av vilda djur och växter genom kontroll av handeln

med dem hör till en utrotningshotad art får användas i ett projekt endast om

1) projektet överensstämmer med förordningen i fråga och syftet med projektet är forskning som syftar till den aktuella djurartens överlevnad, eller

2) den aktuella djurarten är den enda djurart som lämpar sig för ett projekt som genomförs för ett väsentligt biomedicinskt ändamål.

När det gäller användning i projekt av icke-mänskliga primater som fångats i naturen iakttas dessutom vad som föreskrivs i artikel 10.1 andra stycket och artikel 10.3 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/63/EU om skydd av djur som används för vetenskapliga ändamål. Nämnden för projektgodkännanden är en sådan behörig myndighet som avses i artikel 10.3.

13 §

Beredskap för transport av djur som fångats i naturen

När djur fångas i naturen ska det vid fångstplatsen vid behov finnas transportmedel för djurarten i fråga i händelse av att djur måste flyttas för undersökning och behandling.

14 §

Märkning och identifiering av djur

Ett djur eller en djurgrupp ska märkas eller vara annars identifierbar, med undantag för djur som infångats i naturen och omedelbart efter försöket åter försätts i frihet. Ett djur ska kunna identifieras på basis av antingen märkning eller yttre kännetecken eller märkning av djurhållningsplatsen.

En hund, katt eller icke-mänsklig primat ska senast vid tidpunkten för djurets avväjning förses med en permanent individuell identitetsmärkning på ett så smärtfritt sätt som möjligt. Om en hund, katt eller icke-mänsklig primat överförs från en verksamhetsutövare till en annan innan den avvants och det inte är praktiskt genomförbart att märka djuret i förväg, ska mottagaren fram till dess att djuret har märkts ha dokumentation om djuret och djurets mor.

Om en avvand omärkt hund, katt eller icke-mänsklig primat tas emot av en verksamhetsutövare ska djuret märkas permanent så snart som möjligt.

15 §

Användning av smärtlindring i samband med försök

Om djuret i samband med försöket ges läkemedel som hindrar det från eller begränsar dess möjligheter att uttrycka smärta, ska behovet av att använda läkemedlet motiveras vetenskapligt och detaljerade uppgifter om den bedövning eller smärtlindring som används ingå i ansökan om projektgodkännande.

Ett djur som kan uppleva smärta när bedövningen har avklingat, ska behandlas med preventiva och postoperativa smärtstillande medel eller andra lämpliga smärtstillande metoder eller tillräckligt lång tid, om det är möjligt utan att äventyra försökets syfte.

16 §

Överlåtelse av djur

Om djur som har använts i projektet eller som är avsedda för projektet utplaceras i hem, ska verksamhetsutövaren ha en skriftlig plan för acklimatisering av djuren till den nya miljön.

Innan ett djur som använts i projektet utplaceras i hem, ska den utsedda veterinären vid behov undersöka djuret och säkerställa att djurets allmänna hälsotillstånd och välbefinnande möjliggör utplacering.

Om ett djur förflyttas till en annan verksamhetsutövare, ska den journal som avses i 29 § 1 och 2 mom. åtfölja djuret. Om ett djur utplaceras i hem, ska det åtföljas av de uppgifter som avses i 29 § 1 mom. 2, 5 och 6 punkten.

17 §

Avlivning av djur

Vid avlivning av djur som avses i bilaga 2 ska de metoder som anges i bilagan användas.

Om ett djur skyndsamt måste avlivas av djurhälsoskäl, djurskyddsskäl, folkhälsoskäl, för den allmänna säkerheten eller av miljöskäl, kan djuret också avlivas på något annat sätt än vad som avses i 1 mom., dock så att djuret inte orsakas onödigt lidande.

I projektgodkännandet kan det beviljas undantag från vad som föreskrivs i 1 mom., om det finns vetenskapliga skäl till att syftet med projektet inte kan uppnås om man använder en avlivningsmetod som anges i bilaga 2. Undantag kan beviljas också om det finns vetenskapliga belägg för att den andra metoden kan anses vara minst lika human som en avlivningsmetod som anges i bilaga 2.

3 kap.

Personal

18 §

Krav på personalens kompetens

Personer som planerar projekt, utför försök på djur eller sköter eller avlivar djur ska ha behövliga kunskaper och färdigheter på följande områden:

- 1) den nationella lagstiftningen om införskaffande, uppfödning, skötsel och användning av djur för vetenskapliga ändamål,
- 2) etik i samband med användningen av djur för vetenskapliga ändamål,
- 3) principen för ersättning, begränsning och förfining,
- 4) djurens anatomi, fysiologiska egenskaper, reproduktionsbiologi och reproduktion, genetik och genteknik samt uppfödning,
- 5) djurbeteende, djurskötsel, miljöfaktorer och stimulans,
- 6) artspecifika metoder när det gäller hantering och försök,
- 7) upprätthållande av djurens välbefinnande och hälsa, förebyggande av sjukdomar samt hygien,
- 8) igenkännande av artspecifik ångest, smärta och lidande hos de vanligaste djurarter som används för vetenskapliga ändamål eller undervisningsändamål,
- 9) bedövning, smärtlindring och avlivning,
- 10) grunder för avlivning av djur, avlägsnande från projekt eller avbrytande av ett försök under projektets gång, samt

11) utformning av försök och projekt.

När utbildning ordnas för personer som planerar projekt, utför försök på djur eller sköter eller avlivar djur och när dessa personers kompetens bedöms, ska de riktlinjer som avses i artikel 23.4 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/63/EU om skydd av djur som används för vetenskapliga ändamål beaktas.

Personer som utför försök på djur eller sköter eller avlivar djur ska övervakas i arbetet till dess att de har tillräckliga kunskaper och färdigheter för självständigt arbete. Det ska ombesörjas att personalens yrkesfärdigheter upprätthålls.

19 §

Ansvarig för verksamheten

Den person som ansvarar för verksamheten och som avses i 7 § 2 mom. i lagen om skydd av djur som används för vetenskapliga ändamål eller undervisningsändamål ska

1) se till att de krav som föreskrivits och bestämts för verksamheten uppfylls,

2) utan dröjsmål vidta åtgärder för att avhjälpa sådana brister och missförhållanden i verksamheten som inverkar negativt på djurens välbefinnande,

3) se till att projekten genomförs i enlighet med gällande bestämmelser och i enlighet med projektgodkännandet,

4) se till att den personal som hanterar djuren har behövlig utbildning och kompetens,

5) se till att den utsedda veterinären och experten, den eller de personer som ansvarar för anläggningen samt djurskyddsgruppen har möjlighet att sköta sina uppgifter i enlighet med bestämmelserna och tillståndsvillkoren.

20 §

Ansvarig för en anläggning

Den person som ansvarar för en anläggning och som avses i 7 § 3 mom. i lagen om skydd av djur som används för vetenskapliga ändamål eller undervisningsändamål ska ha

sådana tillräckliga kunskaper och färdigheter som uppgifterna förutsätter om skötsel, behandling och hantering samt avlivning av de djur som hålls på anläggningen.

För verkställande av de uppgifter som avses i 7 § 3 mom. i lagen om skydd av djur som används för vetenskapliga ändamål eller undervisningsändamål ska den som ansvarar för en anläggning

1) se till att de krav som föreskrivits och bestämts i fråga om hållande och skötsel av de djur som hålls på anläggningen och användning av dem i projekt iakttas,

2) ge den personal som hanterar djuren behövliga anvisningar om skötsel och avlivning av de djur som hålls på anläggningen, användning av dem i projekt samt åtgärder i särskilda situationer,

3) säkerställa att den personal som på anläggningen hanterar djuren har behövlig kompetens, samt

4) se till att den personal som på anläggningen hanterar djuren övervakas på det sätt som avses i 18 § 3 mom.

21 §

Ansvarig för genomförande av projekt

Den person som ansvarar för genomförandet av ett projekt och som avses i 25 § 2 mom. i lagen om skydd av djur som används för vetenskapliga ändamål eller undervisningsändamål ska ha sådana tillräckliga kunskaper och färdigheter som uppgifterna förutsätter om skötsel, behandling och hantering samt avlivning av de djur som används i projektet.

Den person som ansvarar för genomförandet av ett projekt ska säkerställa att

1) projekten genomförs i enlighet med projektgodkännandet och att de krav som föreskrivits och bestämts för projektet iakttas vid genomförandet,

2) det vid behov vidtas korrigerande åtgärder och att dessa åtgärder registreras, och

3) de läkemedel som djuren behandlats med i forskningssyfte antecknas i den journal som avses i 26 §.

22 §

Djurskyddsgruppen

För verkställande av de uppgifter som anges i 9 § 2 mom. och 28 § 2 mom. i lagen om skydd av djur som används för vetenskapliga ändamål eller undervisningsändamål ska djurskyddsgruppen

1) ge råd till vård- och forskningspersonalen i frågor som gäller djurens välbefinnande i samband med införskaffande, hållande och användning av djur,

2) ge råd om tillämpning av principen för ersättning, begränsning och förfining vid uppfödning, hållande och användning av djuren,

3) informera vård- och forskningspersonalen om den tekniska och vetenskapliga utvecklingen när det gäller tillämpning av principen för ersättning, begränsning och förfining,

4) granska och utveckla interna operativa rutiner i samband med övervakning, rapportering och uppföljning i anslutning till djurens välbefinnande,

5) följa upp svårhetsgraden i fråga om de försök som utförs på djuren och bedömningen av svårhetsgraden samt ge råd angående vilka åtgärder som behövs för att främja principen för ersättning, begränsning och förfining,

6) utarbeta den skriftliga plan som avses i 16 § 1 mom. för aklimatisering av djuren till den nya miljön, samt

7) föra journal över sina beslut, sin verksamhet och de råd den ger, följa effekterna av verksamheten samt regelbundet sammanställa en verksamhetsberättelse.

4 kap.

Veterinärvård och rådgivning

23 §

Veterinärvård

Verksamhetsutövaren ska ordna ändamålsenlig veterinärvård för övervakning av hälso-tillståndet hos, medicinsk behandling av och behandling och förebyggande av sjukdomar

hos de djur som hålls på anläggningen samt för att trygga djurens välbefinnande. Verksamhetsutövaren ska se till att de läkemedel som används i verksamheten förvaras, lagras och förstörs korrekt och att föråldrade läkemedel inte förvaras i lagret.

Den utsedda veterinär som avses i 7 § 4 mom. i lagen om skydd av djur som används för vetenskapliga ändamål eller undervisningsändamål ska sörja för den veterinärmedicinska vården av djuren och ge veterinärmedicinsk rådgivning som anknyter till verksamheten.

Den utsedda veterinären ska utarbeta en veterinärvårdsplan som ska innefatta

1) en hälsovårdsplan för förebyggande av sjukdomar hos djuren,

2) en plan för den veterinärmedicinska rådgivning som anknyter till verksamheten,

3) en plan för anskaffning och användning av läkemedel för djurens hälso- och sjukvård, och

4) anvisningar om användning av djur på nytt.

Veterinärvårdsplanen ska hållas uppdaterad.

Den hälsovårdsplan som avses i 3 mom. 1 punkten ska innefatta

1) fastställande av de krav som ställs på djurens hälsa,

2) regelbundna kontroller av djurens hälsa och välbefinnande,

3) vid behov ett program för mikrobiologisk övervakning av djur,

4) planer för hantering av sjukdomsutbrott och problem i anslutning till välbefinnandet,

5) åtgärder för isolering och karantän av nya djur, samt

6) hygienrutiner som anknyter till förebyggande av sjukdomar.

24 §

Rådgivning som gäller djurens välbefinnande och behandling

Den utsedda veterinär eller expert som avses i 7 § 4 mom. i lagen om skydd av djur som används för vetenskapliga ändamål eller undervisningsändamål ska instruera, ge råd och assistera i fråga om

1) uppföljning av djurens välbefinnande,

2) planering och utförande av de försök som ska utföras på djuren,

3) vården av djuren efter försök,

4) djurens välbefinnande och främjande av välbefinnandet samt djurens utrymmen, skötsel av djuren och deras miljö,

5) återförande eller utplacering av djur i ett lämpligt djurhållningssystem eller försättande av djur i frihet i en lämplig livsmiljö, samt

6) övriga sådana uppgifter som kräver sakkunskap om djurens välbefinnande.

25 §

Journaler över veterinärvård, skötsel av djur och deras förhållanden

För ett korrekt genomförande av veterinärvården ska det på anläggningen föras journal över

1) skötseln av djuren och störningar som uppstått i den,

2) besöken av den veterinär som utsetts för veterinärvården,

3) de åtgärder som veterinären föreslagit för avhjälpande av missförhållanden och hur dessa har genomförts,

4) problem som inverkar på djurens välbefinnande och sjukdomar hos djuren, vilka framkommit vid försöken, samt den vård och behandling eller andra åtgärder dessa lett till,

5) de miljöförhållanden i lokalerna och djurhållningsplatserna för djur som angetts i verksamhetstillståndets villkor och störningar som förekommit i miljöförhållandena, samt

6) vårdutrustningens och anordningarnas funktion och underhåll, vilka störningar som förekommit samt de åtgärder som vidtagits för att avhjälpa missförhållandena.

26 §

Journal över medicinsk behandling av djur

En journal över medicinsk behandling av djur ska innefatta både de läkemedel som använts i djurens hälso- och sjukvård och de läkemedel som djuren behandlats med i forskningssyfte.

Av journalen ska det åtminstone framgå

1) djurets eller djurgruppens identifieringsuppgifter,

2) datum för när läkemedlet gavs,

3) läkemedlets namn,

4) läkemedlets dosering och längden på behandlingen,

5) orsak till medicineringen eller diagnos,

6) den karenstid som fastställts för läkemedlet, om det är fråga om animalieproduktionsdjur,

7) den som gett läkemedlen.

5 kap.

Tillstånd som behövs för bedrivande av verksamheten

27 §

Ansökan om verksamhetstillstånd

Av en ansökan om verksamhetstillstånd som avses i 21 § 3 mom. i lagen om skydd av djur som används för vetenskapliga ändamål eller undervisningsändamål ska det framgå

1) sökandens namn, adress, hemort och FO-nummer,

2) eventuell firma som används i verksamheten,

3) var sökanden kommer att bedriva verksamheten, verksamhetens art och när verksamheten är avsedd att inledas,

4) namn på den person som ansvarar för verksamheten och som avses i 7 § 2 mom. i den lagen samt en redogörelse för att personen i fråga är förtrogen med de krav som ställs på den verksamhet som ska bedrivas,

5) namn på den eller de personer som ansvarar för anläggningen och som avses i 7 § 3 mom. i den lagen samt en redogörelse för att personerna i fråga är förtrogna med sina uppgifter,

6) en redogörelse för kompetensen i fråga om de personer i personalen som utför försök på djur, som planerar försök och projekt och som sköter och avlivar djur,

7) namnet på den utsedda veterinär eller kvalificerade expert som avses i 7 § 4 mom. i den lagen samt en redogörelse för dennes kompetens,

8) en redogörelse för hur veterinärvården vid anläggningen är ordnad,

9) en redogörelse för djurskyddsgruppens sammansättning eller för hur verksamhets-

utövaren på annat sätt uppfyller djurskyddsgruppens förpliktelser enligt 9 § i den lagen,

10) uppgifter om de lokaler, anordningar och redskap som anknyter till verksamheten samt en planritning över sökandens anläggningar,

11) en redogörelse för de djurarter som ska användas i verksamheten samt uppgift om det antal djur av varje djurart som samtidigt kommer att hållas i lokalerna,

12) en redogörelse för miljöförhållandena i de anläggningar som används för skötsel och hållande av djur för varje djurart, samt

13) en kopia av bolagsordningen eller stadgarna samt ett registerutdrag, om sökanden är ett bolag, ett andelslag eller någon annan sammanslutning eller en stiftelse.

Utöver det som föreskrivs i 1 mom. ska en uppfödare av icke-mänskliga primater visa upp en uppfödningstrategi enligt vilken den andelen djur som är avkomma till icke-mänskliga primater som fötts upp i fångenskap ska ökas i verksamheten.

28 §

Ansökan om projektgodkännande

Av en ansökan om projektgodkännande som avses i 24 § 2 mom. i lagen om skydd av djur som används för vetenskapliga ändamål eller undervisningsändamål ska det åtminstone framgå

1) namn och kontaktuppgifter eller hemort och FO-nummer i fråga om sökanden och den person som ansvarar för genomförandet av projektet,

2) uppgifter om användarens anläggningar eller andra platser där projektet genomförs,

3) uppgifter om att den som planerar projektet är behörig enligt 8 § 1 mom. i den lagen samt en redogörelse för kompetensen hos övriga personer som är involverade i projektet,

4) projektförslaget, samt

5) en icke-teknisk projektsammanfattning.

Av det projektförslag som avses i 1 mom. 4 punkten ska det åtminstone framgå följande omständigheter, inklusive motivering:

1) användning av djur i projektet, vid behov motivering till att ett försök dubbleras och en uppskattning av den förväntade nyttan av projektet,

2) en redogörelse för möjligheterna att i projektet använda metoder som ersätter, begränsar eller förfinar användningen av djur,

3) en redogörelse för hur de planerade försöken ska genomföras så att det genom försöksarrangemang och utformning av statistik säkerställs att antalet djur som används samt den negativa inverkan på välbefinnandet som försöken eller miljöfaktorerna föranleder kan minimeras,

4) en redogörelse för de djurarter som används, djurens ursprung, ålder, den negativa inverkan på välbefinnandet som djurbeståndens eller djurstammarnas genom föranleder, försök som tidigare utförts på de djur som ska användas samt djurens uppfödning- och skötsel förhållanden,

5) en redogörelse för de försök som ska utföras på djuren och hur dessa ska genomföras,

6) en uppskattning av antalet djur som ska användas i försöket enligt djurart och försök,

7) en beskrivning av de negativa effekter försöket föranleder djuren och ett förslag till klassificering av försökens svårhetsgrad, vid behov även med beaktande av användning av djur på nytt och djurets andra erfarenheter under dess livstid,

8) en redogörelse för de metoder som används för bedövning, sedering och smärtlindring,

9) en redogörelse för uppföljningen av djurens välbefinnande samt åtgärder för att undvika eller lindra smärta, lidande, ångest och bestående men som djuren orsakas,

10) de humana slutpunkter som tillämpas inom projektet,

11) uppgifter om avlivning av djur och avlivningsmetoder eller utplacering eller återförande av djur i ett lämpligt djurhållningssystem eller frisläppande av djur som fångats i naturen,

12) vid behov en redogörelse för genomförandet av projektet någon annanstans än i användarens anläggning.

Av den icke-tekniska projektsammanfattning som avses i 1 mom. 5 punkten ska det framgå information om projektets syften, inklusive den skada och nytta som kan förutses, antal djur som ska användas och djurart samt en redogörelse för hur principen för ersättning, begränsning och förfining har iakttagits

i projektplanen. Sammanfattningen får inte innehålla personernas namn eller adresser. Uppgifterna ska presenteras med förbehåll för skyddet av immateriella rättigheter och konfidentiell information.

6 kap.

Journaler och statistik över djur

29 §

Individuella journaler

Verksamhetsutövaren ska föra individuella journaler över samtliga hundar, katter och icke-mänskliga primater som verksamhetsutövaren innehar. Journalföringen ska inledas så snart som möjligt efter djurets födelse och journalen ska innehålla

- 1) djurets identifieringsuppgifter,
- 2) djurets födelseort och födelsedatum, om uppgift finns,
- 3) uppgift om huruvida djuret är uppfött för ändamålet,
- 4) uppgifter om reproduktion,
- 5) veterinärmedicinska uppgifter,
- 6) uppgifter om aklimatisering, och
- 7) uppgifter om projekt där djuret har använts.

Utöver det som föreskrivs i 1 mom. ska det i journalen beträffande varje icke-mänsklig primat dessutom anges, huruvida den är avkomma till icke-mänskliga primater som har fötts upp i fångenskap.

30 §

Statistik över djur

Den statistik som avses i 10 § 3 mom. i lagen om skydd av djur som används för vetenskapliga ändamål eller undervisningsändamål ska utarbetas i enlighet med bilaga II till kommissionens genomförandebeslut 2012/707/EU om fastställande av ett gemensamt format för överlämnande av information i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/63/EU om skydd av djur som används för vetenskapliga ändamål.

7 kap.

Tillsynsplan

31 §

Tillsynsplanens innehåll

Den tillsynsplan som avses i 38 § 1 mom. i lagen om skydd av djur som används för vetenskapliga ändamål eller undervisningsändamål och som regionförvaltningsverket utarbetar ska innehålla en inspektionsplan utifrån vilken inspektionerna årligen ska gälla minst en tredjedel av användarna på basis av en riskbedömning samt alla uppfödare, leverantörer och användare av icke-mänskliga primater.

Inspektionsrapporterna ska bevaras i minst fem år efter inspektionerna.

32 §

Riskbedömning

I den riskbedömning som hänför sig till tillsynsplanen enligt 31 § ska hänsyn tas till

- 1) antal och art i fråga om de djur som verksamhetsutövaren håller,
- 2) antal och typ i fråga om de projekt som genomförts av användaren,
- 3) uppgifter om verksamhetsutövarens tidigare resultat i fråga om iakttagandet av de krav som ställs i lagstiftningen om djur som används för vetenskapliga ändamål eller undervisningsändamål, samt
- 4) uppgifter som kan tyda på bristande efterlevnad.

8 kap.

Särskilda bestämmelser

33 §

Klassificering av försökens svårhetsgrad

Bestämmelser om klassificeringen av försökens svårhetsgrad finns i bilaga 3. Beträffande klassificeringen av försöken ska de grunder som anges i den bilagan iakttas.

34 §

Utvärdering av projekt i efterhand

Den person som ansvarar för genomförandet av ett projekt ska för en sådan utvärdering i efterhand som avses i 29 § i lagen om skydd av djur som används för vetenskapliga ändamål eller undervisningsändamål lämna in följande uppgifter till Regionförvaltningsverket i Södra Finland:

1) projektets syften och en uppskattning av hur väl de uppnåtts,

2) uppgifter om art och antal för de djur som använts i försöket samt försökens faktiska svårhetsgrad, samt

Helsingfors den 18 juli 2013

Jord- och skogsbruksminister *Jari Koskinen*

3) faktorer som utifrån erfarenheterna från projektet kan främja förverkligandet av principen för ersättning, begränsning och förfining.

35 §

Ikraftträdande och övergångsbestämmelse

Denna förordning träder i kraft den 1 augusti 2013. Kapitel 2 i bilaga 1 till förordningen tillämpas dock först från och med den 1 januari 2017.

Veterinäröverinspektör *Tiina Pullola*

*Bilaga 1***DJURARTSSPECIFIKA KRAV PÅ DJURHÅLLNINGSPLATSER OCH SKÖTSEL AV DJUR****Kapitel 1****1. Katter**

Katter ska inte hållas individuellt under mer än 24 timmar. Katter som visar upprepat aggressivt beteende mot andra katter bör hållas individuellt endast om man inte kan hitta en kompatibel individ som sällskap. Honor som har ungar under fyra veckors ålder eller som är i de två sista veckorna av dräktigheten kan hållas individuellt.

Social stress hos individer som hålls i par eller grupp ska kontrolleras minst en gång i veckan.

2. Hundar

Hundar ska om möjligt tillhandahållas rastgårdar utomhus. Hundar ska inte hållas individuellt under mer än fyra timmar åt gången.

3. Icke-mänskliga primater

Unga icke-mänskliga primater ska inte skiljas från sin mor förrän de, beroende på art, är mellan sex och tolv månader gamla. För silkesapor, tamariner, makaker, gröna markattor och babianer får separation från modern inte äga rum före åtta månaders ålder. För dödskallearor får separation från modern inte äga rum före sex månaders ålder.

Djurhållningsplatsen bör göra det möjligt för icke-mänskliga primater att utföra en komplex uppsättning dagliga aktiviteter. Djurhållningsplatsen ska göra det möjligt för icke-mänskliga primater att ha en så bred beteenderepertoar som möjligt och ge dem en känsla av trygghet, och den bör ha en tillräckligt komplex miljö för att djuren ska kunna springa, gå, klättra och hoppa.

4. Fiskar

Tillräckligt med vatten av lämplig kvalitet ska alltid finnas tillgängligt. Vattenflödet i cirkulationssystemet eller filtreringsanordningar ska vara tillräckligt för att säkerställa att vattenkvalitetsparametrarna håller sig på godtagbara nivåer. Vattenförsörjningen ska, där så är nödvändigt, filtreras eller behandlas så att ämnen som är farliga för fiskarna avlägsnas. Vattenkvalitetsparametrarna ska hela tiden hållas inom godtagbara värden för arten och dess utvecklingsstadium i fråga, så att fiskarna kan bibehålla normal aktivitet och normala fysiologiska processer. Vattenflödet ska vara avpassat så att fiskarna kan simma på normalt sätt och i övrigt behålla sitt naturliga beteende. Fiskar ska ges lämplig tid för aklimatisering och anpassning till förändrad vattenkvalitet.

Vattnets syrehalt ska anpassas efter behovet hos varje art och inhysningsförhållandena. Anordningar för syrsättning av vattnet i tankarna ska finnas där så krävs. Koncentrationerna av kväveföreningar ska hållas låg. pH-värdet ska anpassas till arten och hållas så stabilt som möjligt. Salthalten ska anpassas till fiskartens krav och fiskens livsstadium. Förändringar av salthalten ska göras gradvis.

Temperaturen ska behållas inom det optimala intervallet för fiskarten i fråga, och hållas så stabil som möjligt. Förändringar av temperaturen ska göras gradvis. Fisken ska hållas i lämplig fotoperiod. Bullernivåerna ska vara så låg som möjligt och när så är möjligt ska utrustning som orsakar buller eller vibrationer, såsom generatorer eller filtreringsanordningar, vara åtskilda från fisktankar och liknande.

Djurtätheten ska baseras på fiskarnas sammantagna behov när det gäller miljöförhållanden, hälsa och välbefinnande. Fiskar ska ha tillgång till tillräckligt stor vattenvolym för att kunna simma på normalt sätt med beaktande av fiskens storlek, ålder, hälsa och utfodringsmetod. Fiskar ska förses med lämplig miljöberikning, såsom gömställen eller bottenmaterial, om inte deras beteendemässiga egenskaper indikerar att sådant inte krävs.

Fiskar ska utfodras med en diet lämplig för fisken med rätt fodermängd med lämpliga intervall. Utfodringen av yngel ska ägnas särskild uppmärksamhet under övergången från levande till fabriksstillverkat foder. Fiskar ska hanteras så lite som möjligt.

Kapitel 2

1. Möss

	Kroppsvikt (g)	Djurutrymmets minsta storlek (cm ²)	Golvarea per djur (cm ²)	Djurutrymmets minsta höjd (cm) ¹⁾
I besättning och under försök	högst 20 över 20 till 25 över 20 till 30 över 30	330 330 330 330	60 70 80 100	12 12 12 12
Avel		330 ²⁾		12
Besättning hos uppfödare ³⁾ Djurutrymmets storlek 950 cm ²	under 20	950	40	12
Djurutrymmets storlek 1 500 cm ²	under 20	1500	30	12

1) Med minsta höjd avses det lodräta avståndet mellan djurutrymmets golv och överdel. Kravet på minsta höjd ska uppfyllas på över 50 procent av utrymmets minsta golvarea, som räknas ut utan berikningsanordningar.

2) För ett monogamt par (utavlat/inavlat) eller en trio (inavlad). För varje ytterligare hona med kull ska 180 cm² läggas till.

3) Avvanda möss får hållas vid dessa högre beläggningsgrader under den korta perioden mellan avvänjning och förflyttning, under förutsättning att djuren hålls i större djurutrymmen med lämplig berikning, och att dessa förhållanden inte orsakar någon brist i välbefinnandet som t.ex. ökade nivåer av aggressivitet, sjuklighet eller dödlighet, stereotypier och andra beteendestörningar, viktnedgång eller andra fysiologiska eller beteendemässiga stressreaktioner.

När projekten planeras ska djurens potentiella tillväxt beaktas, så att de får tillräckligt stort utrymme under hela den tid studien pågår.

2. Råttor

	Kroppsvikt (g)	Djurutrymmets minsta storlek (cm ²)	Golvyta per djur (cm ²)	Djurutrymmets minsta höjd (cm) ¹⁾
I besättning och under försök ²⁾	högst 200	800	200	18
	över 200 till 300	800	250	18
	över 300 till 400	800	350	18
	över 400 till 600	800	450	18
	över 600	1500	600	18
Avel		800 ³⁾		18
Besättning hos uppfödare ⁴⁾ Djurutrymmets storlek 1 500 cm ²	högst 50	1 500	100	18
	över 50 till 100	1 500	125	18
	över 100 till 150	1 500	150	18
	över 150 till 200	1 500	175	18
Besättning hos uppfödare ⁴⁾ Djurutrymmets storlek 2 500 cm ²	högst 100	2 500	100	18
	över 100 till 150	2 500	125	18
	över 150 till 200	2 500	150	18

1) Med minsta höjd avses det lodräta avståndet mellan djurutrymmets golv och överdel. Kravet på minsta höjd ska uppfyllas på över 50 procent av utrymmets minsta golvyta, som räknas ut utan berikningsanordningar.

2) Om, vid långtidsstudier, utrymmet per djur i slutet av sådana studier understiger de mått som anges ovan ska bibehållandet av stabila sociala strukturer prioriteras.

3) Hona med kull. För varje ytterligare vuxet djur som permanent tillförs djurutrymmet ska 400 cm² läggas till.

4) Avvanda råttor får hållas vid dessa högre beläggningsgrader under den korta perioden mellan avvänjning och förflyttning, under förutsättning att djuren hålls i större djurutrymmen med lämplig berikning, och att dessa förhållanden inte orsakar någon brist i välbefinnandet som t.ex. ökade nivåer av aggressivitet, sjuklighet eller dödlighet, stereotypier och andra beteendestörningar, viktminskning eller andra fysiologiska eller beteendemässiga stressreaktioner.

När projekten planeras ska djurens potentiella tillväxt beaktas, så att de får tillräckligt stort utrymme under hela den tid studien pågår.

3. Gerbiler

	Kroppsvikt (g)	Djurutrymmets minsta storlek (cm ²)	Golvvyta per djur (cm ²)	Djurutrymmets minsta höjd (cm) ¹⁾
I besättning och under försök	högst 40 över 40	1 200 1 200	150 250	18 18
Avel		1 200 ²⁾		18

1) Med minsta höjd avses det lodräta avståndet mellan djurutrymmets golv och överdel. Kravet på minsta höjd ska uppfyllas på över 50 procent av utrymmets minsta golvvyta, som räknas ut utan berikningsanordningar.

2) Monogamt par eller trio med avkomma.

När projekten planeras ska djurens potentiella tillväxt beaktas, så att de får tillräckligt stort utrymme under hela den tid studien pågår.

4. Hamstrar

	Kroppsvikt (g)	Djurutrymmets minsta storlek (cm ²)	Golvvyta per djur (cm ²)	Djurutrymmets minsta höjd (cm) ¹⁾
I besättning och under försök	högst 60 över 60 till 100 över 100	800 800 800	150 200 250	14 14 14
Avel		800 ²⁾		14
Besättning hos uppfödare ³⁾	under 60	1 500	100	14

1) Med minsta höjd avses det lodräta avståndet mellan djurutrymmets golv och överdel. Kravet på minsta höjd ska uppfyllas på över 50 procent av utrymmets minsta golvvyta, som räknas ut utan berikningsanordningar.

2) Hona eller monogamt par med kull

3) Avvanda hamstrar får hållas vid dessa högre beläggningsgrader under den korta perioden mellan avvänjning och förflyttning, under förutsättning att djuren hålls i större djurutrymmen med lämplig berikning, och att dessa förhållanden inte orsakar någon brist i välbefinnandet som t.ex. ökade nivåer av aggressivitet, sjuklighet eller dödlighet, stereotypier och andra beteendestörningar, viktminskning eller andra fysiologiska eller beteendemässiga stressreaktioner.

När projekten planeras ska djurens potentiella tillväxt beaktas, så att de får tillräckligt stort utrymme under hela den tid studien pågår.

5. Marsvin

	Kroppsvikt (g)	Djurutrymmets minsta storlek (cm ²)	Golvnya per djur (cm ²)	Djurutrymmets minsta höjd (cm) ¹⁾
I besättning och under försök	högst 200	1 800	200	23
	över 200 till 300	1 800	350	23
	över 300 till 450	1 800	500	23
	över 450 till 700	2 500	700	23
	över 700	2 500	900	23
Avel		2 500 ²⁾		23

1) Med minsta höjd avses det lodräta avståndet mellan djurutrymmets golv och överdel. Kravet på minsta höjd ska uppfyllas på över 50 procent av utrymmets minsta golvnya, som räknas ut utan berikningsanordningar.

2) Par med kull. För varje ytterligare hona ska 1 000 cm² läggas till.

När projekten planeras ska djurens potentiella tillväxt beaktas, så att de får tillräckligt stort utrymme under hela den tid studien pågår.

6. Kaniner

Inom djurutrymmet ska det finnas ett upphöjt område. Djuren ska kunna ligga, sitta och utan svårighet röra sig under det upphöjda området, och det ska inte täcka mer än 40 procent av golvytan. Om det finns vetenskapliga eller veterinärmedicinska skäl för att inte använda ett upphöjt område, ska djurutrymmet vara 33 procent större för en ensam kanin och 60 procent större för två kaniner. Om kaniner under 10 veckors ålder ges tillgång till ett upphöjt område, ska det upphöjda områdets mått vara minst 55 cm × 25 cm, och höjden över golvet ska vara tillräcklig för att djuren ska kunna utnyttja den.

6.1 Kaniner över 10 veckors ålder

Tabell 6.1 gäller både burar och lösdriftsutrymmen. En extra golvnya på 3 000 cm² per kanin ska läggas till för den tredje, fjärde, femte och sjätte kaninen, och därefter 2 500 cm² för varje ytterligare kanin som överstiger sex till antalet.

Slutlig kroppsvikt (kg)	Minsta golvnya för ett eller två socialt harmoniska djur (cm ²)	Minsta höjd (cm)
under 3	3 500	45
3–5	4 200	45
över 5	5 400	60

6.2 Kaninhona med kull

Kaninhonans vikt (kg)	Djurutrymmets minsta storlek (cm ²)	Tillägg för bolådor (cm ²)	Minsta höjd (cm)
under 3	3 500	1 000	45
3–5	4 200	1 200	45
över 5	5 400	1 400	60

6.3 Kaniner under 10 veckors ålder

Tabell 6.3 gäller både burar och lösdriftsutrymmen.

Ålder	Djurutrymmets minsta storlek (cm ²)	Minsta golvyta/djur (cm ²)	Minsta höjd (cm)
Avvänjning till 7 veckor	4 000	800	40
Mellan 7 och 10 veckor	4 000	1 200	40

7. Katter

	Golv ¹⁾ (m ²)	Skåp och hyllor (m ²)	Höjd (m)
Minsta mått för ett vuxet djur	1,5	0,5	2
Tillägg för varje ytterligare djur	0,75	0,25	–

1) Golvyta utan hyllor.

Det minsta utrymme där en avelshona med kull kan hållas är utrymmet för en ensam katt. Det bör gradvis ökas så att inhysningen för kullar vid fyra månaders ålder uppfyller ovanstående utrymmeskrav för vuxna katter. Katter som hålls i bur under försöket ska släppas ut för att få motion minst en gång per dag, om syftet med projektet tillåter det.

Platser för utfodring och för avföringslådor ska ligga minst 0,5 meter isär och får inte byta plats med varandra.

8. Hundar

Det inre djurutrymmet ska motsvara minst 50 procent av det minsta utrymme som hundarna ska ha tillgång till enligt tabell 8.1. Det inre djurutrymmet får inte ha spjälgolv, om inte projektet förutsätter det. När hundar hålls på spjälgolv ska det finnas en solid yta som sovplats. Hundar som ständigt hålls utomhus ska ha tillgång till någon form av vindsydd, där de kan skydda sig mot dåligt väder.

De minsta utrymmen som anges nedan är baserade på behoven hos beaglar, men storväxta raser som sankt bernhardshund och irländsk varghund kan kräva betydligt större utrymmen än de som anges i tabell 8.1. För andra raser än beagle ska minsta utrymmen beslutas i samråd med veterinärmedicinsk personal.

Kroppsvikt (kg)	Djurutrymmets minsta storlek (m ²)	Minsta golvyta för ett eller två djur (m ²)	Minsta tillägg för varje ytterligare djur (m ²)	Minsta höjd (m)
högst 20	4	4	2	2
över 20	8	8	4	2

Hundar som hålls i par eller i grupp under försöken kan var och en begränsas till halva det totala utrymmet (2 m² för en hund under 20 kg, 4 m² för en hund över 20 kg), om denna separation är nödvändig för vetenskapliga ändamål. Den period en hund är begränsad på detta sätt ska inte överstiga fyra timmar åt gången. Utrymmet får inte ha spjälgolvs, om inte projektet föresätter det.

En digivande tik med kull ska ha samma utrymme som en ensam tik med samma vikt. Valningsutrymmet ska vara utformat så att tiken kan förflytta sig bort från valparna till en annan avdelning eller ett upphöjt område.

8.1 Hundar - avvanda djur

Kroppsvikt (kg)	Djurutrymmets minsta storlek (m ²)	Minsta golvyta/djur (m ²)	Minsta höjd (m)
högst 5	4	0,5	2
över 5 till 10	4	1,0	2
över 10 till 15	4	1,5	2
över 15 till 20	4	2	2
över 20	8	4	2

9. Illrar

	Djurutrymmets minsta storlek (cm ²)	Minsta golvyta/djur (cm ²)	Minsta höjd (cm)
Djur upp till 600 g	4 500	1 500	50
Djur över 600 g	4 500	3 000	50
Vuxna hanar	6 000	6 000	50
Hona med kull	5 400	5 400	50

10. Icke-mänskliga primater

10.1 Silkesapor och tamariner

	Minsta golvyta i djurutrymmen för ett ¹⁾ eller två djur plus ungar upp till 5 månaders ålder (m ²)	Minsta volym för varje ytterligare djur över 5 månader (m ³)	Djurutrymmets minsta höjd (m) ²⁾
Silkesapor	0,5	0,2	1,5
Tamariner	1,5	0,2	1,5

1) Djur får hållas individuellt endast i undantagsfall.

2) Djurutrymmets översta del ska vara minst 1,8 m över golvet.

10.2 Dödskalearpor

Minsta golvyta i djurutrymmen för ett ¹⁾ eller två djur (m ²)	Minsta volym för varje ytterligare djur över 6 månader (m ³)	Djurutrymmets minsta höjd (m)
2,0	0,5	1,8

1) Djur får hållas individuellt endast i undantagsfall.

10.3 Makaker och gröna markattor¹⁾

	Djurutrymmets minsta storlek (m ²)	Djurutrymmets minsta volym (m ³)	Minsta volym per djur (m ³)	Djurutrymmets minsta höjd (m)
Djur under 3 års ålder ²⁾	2,0	3,6	1,0	1,8
Djur från och med 3 års ålder ³⁾	2,0	3,6	1,8	1,8
Djur som hålls för avelsändamål ⁴⁾			3,5	2,0

1) Djur får hållas individuellt endast i undantagsfall.

2) I ett djurutrymme med minsta mått får högst tre djur hållas.

3) I ett djurutrymme med minsta mått får högst två djur hållas.

4) I avelsgrupper fordras inget tillägg av utrymme/volym för unga djur upp till 2 års ålder som hålls med sin moder.

10.4 Babianer¹⁾

	Djurutrymmets minsta storlek (m ²)	Djurutrymmets minsta volym (m ³)	Minsta volym per djur (m ³)	Djurutrymmets minsta höjd (m)
Djur under 4 års ålder ²⁾	4,0	7,2	3,0	1,8
Djur från och med 4 års ålder ²⁾	7,0	12,6	6,0	1,8
Djur som hålls för avelsändamål ³⁾			12,0	2,0

1) Djur får hållas individuellt endast i undantagsfall.

2) I ett djurutrymme med minsta mått får högst två djur hållas.

3) I avelsgrupper fordras inget tillägg av utrymme/volym för unga djur upp till 2 års ålder som hålls med sin moder.

11. Animalieproduktionsdjur

11.1 Nötkreatur

Kroppsvikt (kg)	Djurutrymmets minsta storlek (m ²)	Minsta golvyta/djur (m ² /djur)	Utrymme vid foder- tråg vid fri utfodring av nötkreatur utan horn (m/djur)	Utrymme vid foder- tråg vid restriktiv utfodring av nötkre- atur utan horn (m/djur)
högst 100	2,50	2,30	0,10	0,30
över 100 till 200	4,25	3,40	0,15	0,50
över 200 till 400	6,00	4,80	0,18	0,60
över 400 till 600	9,00	7,50	0,21	0,70
över 600 till 800	11,00	8,75	0,24	0,80
över 800	16,00	10,00	0,30	1,00

11.2 Får och getter

Kroppsvikt (kg)	Djurutrymmets minsta storlek (m ²)	Minsta golv- yta/djur (m ² /djur)	Skiljeväggens minsta höjd (m)	Utrymme vid fodertråg vid fri utfodring (m/djur)	Utrymme vid fodertråg vid re- striktiv utfodring (m/djur)
under 20	1,0	0,7	1,0	0,10	0,25
över 20 till 35	1,5	1,0	1,2	0,10	0,30
över 35 till 60	2,0	1,5	1,2	0,12	0,40
över 60	3,0	1,8	1,5	0,12	0,50

11.3 Svin och minigrisar

Levande vikt (kg)	Djurutrymmets minsta storlek (m ²) ¹⁾	Minsta golvyta/djur (m ² /djur)	Minsta liggplats per djur (vid termoneutrala förhållanden) (m ² /djur)
högst 5	2,0	0,20	0,10
över 5 till 10	2,0	0,25	0,11
över 10 till 20	2,0	0,35	0,18
över 20 till 30	2,0	0,50	0,24
över 30 till 50	2,0	0,70	0,33
över 50 till 70	3,0	0,80	0,41
över 70 till 100	3,0	1,00	0,53
över 100 till 150	4,0	1,35	0,70
över 150	5,0	2,50	0,95
Vuxna (konventionella) galtar	7,5		1,30

1) Svin kan begränsas i mindre utrymmen under korta tidsperioder, exempelvis genom att djurutrymmet delas av med skiljeväggar, om detta är motiverat av veterinärmedicinska eller experimentella skäl, till exempel om det är nödvändigt med individuell foderkonsumtion.

11.4 Hästdjur

Mankhöjd (m)	Minsta golvyta/djur (m ² /djur)			Djurutrymmets minsta höjd (m)
	För varje djur som hålls individuellt eller i grupper på upp till tre djur	För varje djur som hålls i grupper på fyra eller fler djur	Fölningsbox/sto med föl	
mellan 1,00 och 1,40	9,0	6,0	16	3,00
över 1,40 till 1,60	12,0	9,0	20	3,00
över 1,60	16,0	(2xMkh) ^{2 1)}	20	3,00

1) För att säkerställa att djuren har tillräckligt utrymme ska utrymmet per djur baseras på mankhöjden (Mkh).

Den kortaste sidan ska vara minst 1,5 gånger djurets mankhöjd. Inomhusutrymmen ska vara så höga att djuren kan stega sig fullständigt.

12. Fåglar

12.1 Tamhöns

Kroppsvikt (g)	Djurutrymmets minsta storlek (m ²)	Minsta yta per fågel (m ²)	Minsta höjd (cm)	Fodertrågets minsta längd per fågel (cm)
högst 200	1,00	0,025	30	3
över 200 till 300	1,00	0,03	30	3
över 300 till 600	1,00	0,05	40	7
över 600 till 1 200	2,00	0,09	50	15
över 1 200 till 1 800	2,00	0,11	75	15
över 1 800 till 2 400	2,00	0,13	75	15
över 2 400	2,00	0,21	75	15

Om det av vetenskapliga skäl inte är möjligt att tillhandahålla dessa minimimått för djurutrymmet ska begränsningens varaktighet motiveras av försöksledaren i samråd med veterinärmedicinsk personal. Fåglarna kan i så fall hållas i mindre utrymmen med lämplig berikning och med en golvyta på minst 0,75 m².

12.2 Tamkalkon

Kroppsvikt (kg)	Djurutrymmets minsta storlek (m ²)	Minsta yta per fågel (m ²)	Minsta höjd (cm)	Fodertrågets minsta längd per fågel (cm)
högst 0,3	2,00	0,13	50	3
över 0,3 till 0,6	2,00	0,17	50	7
över 0,6 till 1	2,00	0,30	100	15
över 1 till 4	2,00	0,35	100	15
över 4 till 8	2,00	0,40	100	15
över 8 till 12	2,00	0,50	150	20
över 12 till 16	2,00	0,55	150	20
över 16 till 20	2,00	0,60	150	20
över 20	3,00	1,00	150	20

Alla utrymmets sidor ska vara minst 1,5 m långa. Om det av vetenskapliga skäl inte är möjligt att tillhandahålla dessa minimimått för djurutrymmet ska begränsningens varaktighet motiveras av försöksledaren i samråd med veterinärmedicinsk personal. Fåglarna kan i så fall hållas i mindre utrymmen med lämplig berikning och med en golvyta på minst 0,75 m² och en höjd på minst 50 cm för fåglar under 0,6 kg, 75 cm för fåglar under 4 kg och 100 cm för fåglar över 4 kg. Dessa utrymmen kan användas för att hålla små grupper av fåglar i enlighet med de utrymmesmått som anges i tabell 12.2.

12.3 Vaktlar

Kroppsvikt (g)	Djurutrymmets minsta storlek (m ²)	Yta per fågel som hålls i par (m ²)	Yta per ytterligare fågel som hålls i grupp (m ²)	Minsta höjd (cm)	Fodertrågets minsta längd per fågel (cm)
högst 150	1,00	0,5	0,10	20	4
över 150	1,00	0,6	0,15	30	4

12.4 Ankor och gäss

Kroppsvikt (g)	Djurutrymmets minsta storlek (m ²)	Yta per fågel (m ²) ¹⁾	Minsta höjd (cm)	Fodertrågets minsta längd per fågel (cm)
Ankor				
högst 300	2,00	0,10	50	10
över 300 till 1 200 ²⁾	2,00	0,20	200	10
över 1 200 till 3 500	2,00	0,25	200	15
över 3 500	2,00	0,50	200	15
Gäss				
högst 500	2,00	0,20	200	10
över 500 till 2 000	2,00	0,33	200	15
över 2 000	2,00	0,50	200	15

1) I detta ska det ingå en damm på minst 0,5 m² per 2 m² utrymme som är minst 30 cm djup. Dammen kan utgöra upp till 50 procent av djurutrymmets minsta storlek.

2) Fåglar som ännu inte är flygfärdiga kan hållas i utrymmen som är minst 75 cm höga.

Om det av vetenskapliga skäl inte är möjligt att tillhandahålla dessa minimimått för djurutrymmet ska begränsningens varaktighet motiveras av försöksledaren i samråd med veterinärmedicinsk personal. Fåglarna kan i så fall hållas i mindre utrymmen med lämplig berikning och med en golvyta på minst 0,75 m². Dessa utrymmen kan användas för att hålla små grupper av fåglar i enlighet med de utrymmesmått som anges i tabell 12.4.

Minsta dammstorlekar

	Yta (m ²)	Djup (cm)
Ankor	0,5	30
Gäss	0,5	mellan 10 och 30

Dammstorleken räknas per 2 m² utrymme. Dammen kan utgöra upp till 50 procent av djurutrymmets minsta storlek.

12.5 Duvor

Gruppstorlek	Djurutrymmets minsta storlek (m ²)	Minsta höjd (cm)	Fodertrågets minsta längd per fågel (cm)	Minsta sittplats per fågel (cm)
högst 6	2	200	5	30
7–12	3	200	5	30
för varje ytterligare fågel utöver 12	0,15		5	30

Utrymmena ska vara långa och smala (t.ex. 2 m × 1 m) och inte kvadratiska så att fåglarna kan flyga korta sträckor.

12.6 Sebrafinkar

Gruppstorlek	Djurutrymmets minsta storlek (m ²)	Minsta höjd (cm)	Minsta antal fodertråg
högst 6	1,0	100	2
7–12	1,5	200	2
13–20	2,0	200	3
för varje ytterligare fågel utöver 20	0,05		1 per 6 fåglar

Utrymmena ska vara långa och smala (t.ex. 2 m × 1 m) så att fåglarna kan flyga korta sträckor. För häckningsstudier får par hållas i mindre utrymmen med lämplig berikning där golvytan är minst 0,5 m² och höjden är minst 40 cm. Begränsningarnas varaktighet ska motiveras av försöksledaren i samråd med veterinärmedicinsk personal.

13. Groddjur

13.1 Helakvatiska stjärtgroddjur

Kroppslängd ¹⁾ (cm)	Vattenytans minsta area (cm ²)	Minsta tillägg till vattenytans area för varje ytterligare djur i grupptrymmet (cm ²)	Minsta vattendjup (cm)
högst 10	262,5	50	13
över 10 till 15	525	110	13
över 15 till 20	875	200	15
över 20 till 30	1 837,5	440	15
över 30	3 150	800	20

1) Mätt från nos till kloak.

13.2 Helakvatiska stjärtlösa groddjur¹⁾

Kroppslängd ²⁾ (cm)	Vattenytans minsta area (cm ²)	Minsta tillägg till vattenytans area för varje yt- terligare djur i grupputrymmet (cm ²)	Minsta vat- tendjup (cm)
under 6	160	40	6
6–9	300	75	8
över 9 till 12	600	150	10
över 12	920	230	12,5

1) Villkoren gäller tankar som används för inhysning (dvs. djurhållning), däremot inte tankar som av effektivitetsskäl används för naturlig parning och superovulation, eftersom de senare metoderna kräver mindre, individuella tankar. Utrymmeskraven gäller vuxna djur i de angivna storlekskategorierna. Juveniler och yngel räknas antingen bort helt eller så ändrar man värdena i proportion till deras storlek.

2) Mätt från nos till kloak.

13.3 Halvakvatiska stjärtlösa groddjur

Kroppslängd ¹⁾ (cm)	Djurutrym- mets minsta storlek ²⁾ (cm ²)	Minsta yta för varje ytterliga- re djur i grupputrym- met (cm ²)	Djurutrymmets minsta höjd ³⁾ (cm)	Minsta vat- tendjup (cm)
högst 5,0	1 500	200	20	10
över 5,0 till 7,5	3 500	500	30	10
över 7,5	4 000	700	30	15

1) Mätt från nos till kloak.

2) En tredjedel land och två tredjedelar vatten där djuren kan ligga helt under vattenytan.

3) Mätt från ytan av landdelen upp till innerdelen av terrariets överkant. Djurutrymmenas höjd ska också anpassas till inredningen.

13.4 Marklevande stjärtlösa groddjur

Kroppslängd ¹⁾ (cm)	Djurutrym- mets minsta storlek ²⁾ (cm ²)	Minsta yta för varje yt- terligare djur i grupputrym- met (cm ²)	Djurut- rym- mets minsta höjd ³⁾ (cm)	Minsta vat- tendjup (cm)
högst 5,0	1 500	200	20	10
över 5,0 till 7,5	3 500	500	30	10
över 7,5	4 000	700	30	15

1) Mätt från nos till kloak.

2) Två tredjedelar land och en tredjedel vatten där djuren kan ligga helt under vattenytan.

3) Mätt från ytan av landdelen upp till innerdelen av terrariets överkant. Djurutrymmenas höjd ska också anpassas till inredningen.

13.5 Trädlevande stjärtlösa groddjur

Kroppslängd ¹⁾ (cm)	Djurutrymmets minsta storlek ²⁾ (cm ²)	Minsta yta för var- je ytterligare djur i grupputrymmet (cm ²)	Djurutrym- mets minsta höjd ³⁾ (cm)
högst 3,0	900	100	30
över 3,0	1500	200	30

1) Mätt från nos till kloak.

2) Två tredjedelar land och en tredjedel vatten där djuren kan ligga helt under vattenytan.

3) Mätt från ytan av landdelen upp till innerdelen av terrariets överkant. Djurutrymmenas höjd ska också anpassas till inredningen.

14. Kräldjur

14.1 Vattenlevande sköldpaddor

Kroppslängd ¹⁾ (cm)	Vattenytans minsta area (cm ²)	Minsta tillägg till vattenytans area för varje ytterligare djur i grupputrymmet (cm ²)	Minsta vat- tendjup (cm)
högst 5	600	100	10
över 5 till 10	1 600	300	15
över 10 till 15	3 500	600	20
över 15 till 20	6 000	1 200	30
över 20 till 30	10 000	2 000	35
över 30	20 000	5 000	40

1) Mätt i en rät linje från skalets framkant till dess bakkant.

14.2 Landlevande ormar

Kroppslängd ¹⁾ (cm)	Minsta golvyta (cm ²)	Minsta yta för varje yt- terligare djur i grupput- rymmet (cm ²)	Djurutrym- mets minsta höjd ²⁾ (cm)
högst 30	300	150	10
över 30 till 40	400	200	12
över 40 till 50	600	300	15
över 50 till 75	1 200	600	20
över 75	2 500	1 200	28

1) Mätt från nos till stjärtspets.

2) Mätt från ytan av landdelen upp till innerdelen av terrariets överkant. Djurutrymmenas höjd ska också anpassas till inredningen.

Bilaga 2

AVLIVNINGSMETODER

1. När djur avlivas ska de metoder som förtecknas i tabellen i punkt 3 användas.

Andra metoder än de som ingår i tabellen får användas

- a) på medvetslösa djur, förutsatt att djuret inte återfår medvetandet före döden,
- b) på djur som används i lantbruksforskning när projektets syfte kräver att djuren hålls under liknande förhållanden som animalieproduktionsdjur; dessa djur får avlivas i enlighet med kraven i bilaga I till rådets förordning (EG) nr 1099/2009 av den 24 september 2009 om skydd av djur vid tidpunkten för avlivning.

2. När djur avlivas ska avlivningen avslutas med någon av de följande metoderna:

- a) bekräftelse av att cirkulationen har upphört permanent,
- b) destruktion av hjärnan,
- c) halsdislokation,
- d) avblodning, eller
- e) bekräftande av att rigor mortis inträtt.

3. Tabell

Djur - anmärkingar/ metoder	Fiskar	Groddjur	Kräldjur	Fåglar	Gnagare	Kaniner	Hundar, katter, illrar och rävar	Stora dägg- djur	Icke- människa primater
Anestetisk överdos	x ¹⁾	x ¹⁾	x ¹⁾	x ¹⁾	x ¹⁾	x ¹⁾	x ¹⁾	x ¹⁾	x ¹⁾
Bultpistol			x ²⁾			x		x	
Koldioxid				x	x ³⁾				
Halsdislokation				x ⁴⁾	x ⁵⁾	x ⁶⁾			
Kraftigt slag mot huvudet	x	x	x	x ⁷⁾	x ⁸⁾	x ⁹⁾	x ¹⁰⁾		
Dekapitering				x ¹¹⁾	x ¹²⁾				
Elstöt		x ¹³⁾					x ¹⁴⁾	x ¹⁴⁾	
Inerta gaser (Ar, N ₂)				x	x			x ¹⁵⁾	
Skott med skarp ammuni- tion med lämp- ligt gevär, handeldvapen och ammuni- tion			x ¹⁶⁾				x ¹⁷⁾	x ¹⁶⁾	

1) Ska vid behov användas med föregående sedering.

2) Ska endast användas på stora kräldjur.

3) Ska endast användas med gradvis påfyllning. Får inte användas på foster och nyfödda gnagare.

4) Ska endast användas på fåglar under 1 kg. Fåglar över 250 g ska sederas.

5) Ska endast användas på gnagare under 1 kg. Gnagare över 150 g ska sederas.

6) Ska endast användas på kaniner under 1 kg. Kaniner över 150 g ska sederas.

7) Ska endast användas på fåglar under 5 kg.

8) Ska endast användas på gnagare under 1 kg.

9) Ska endast användas på kaniner under 5 kg.

10) Ska endast användas på nyfödda djur.

11) Ska endast användas på fåglar under 250 g.

12) Ska endast användas om andra metoder inte är möjliga att använda.

13) Ska endast användas på groddjur under 40 g.

14) Specialutrustning krävs.

15) Ska endast användas på grisar.

16) Ska endast användas under fältbetingelser av erfarna skyttar.

17) Ska endast användas under fältbetingelser av erfarna skyttar när andra metoder inte är möjliga.

*Bilaga 3***KLASSIFICERING AV GRADEN AV SVÅRHET HOS FÖRSÖKEN****1. Svårhetskategorier***Terminal:*

Försök som utförs helt under allmän bedövning, från vilken djuret inte ska återfå medvetandet, ska klassificeras som "terminala".

Ringa:

Försök på djur som förväntas orsaka djuret en kort period av ringa smärta, lidande eller ångest samt försök som inte innebär någon påtaglig försämring av djurets välbefinnande eller allmäntillstånd ska klassificeras som "ringa".

Måttlig:

Försök på djur som förväntas orsaka djuret en kort period av måttlig smärta, måttligt lidande eller måttlig ångest eller en lång period av ringa smärta, lidande eller ångest samt försök som förväntas orsaka djuret måttlig försämring av djurets välbefinnande eller allmäntillstånd ska klassificeras som "måttliga".

Avsevärd:

Försök på djur som förväntas orsaka djuret svår smärta, svårt lidande eller svår ångest eller en lång period av måttlig smärta, måttligt lidande eller måttlig ångest samt försök som förväntas orsaka djuret avsevärd försämring av djurets välbefinnande eller allmäntillstånd ska klassificeras som "avsevärda".

2. Kriterier för klassificering

Vid klassificeringen i svårhetsgrader ska alla ingrepp på eller behandlingar av djur inom ett definierat försök beaktas. Den ska göras på grundval av de allvarligaste effekter som det kan förväntas att ett enskilt djur kommer att uppleva efter det att djuret fått smärtlindning och all lämplig förfiningsteknik tillämpats.

Vid klassificeringen av ett försök ska hänsyn tas till typen av försök och andra faktorer som är relaterade till försöket. Alla dessa faktorer ska bedömas från fall till fall.

De faktorer som är relaterade till försöket ska inkludera:

- typ av åtgärder, hantering,
- arten av smärta, lidande, ångest eller bestående men som orsakas av (alla faktorer i) försöket, och dess intensitet, varaktighet, frekvens samt mångfalden av teknik som används,
- kumulativt lidande inom ett försök,
- förhindrande av att uttrycka naturligt beteende inbegripet begränsningar i standarden för inhyssning, hållande och skötsel av djuren.

I avsnitt 3 ges exempel på försök som klassificerats i var och en av svårhetskategorierna på grundval av faktorer enbart relaterade till typ av försök. De ska ge den första indikationen på den lämpligaste klassificeringen för en viss typ av försök.

I syfte att komma fram till en slutlig svårhetsklassificering för försöket ska emellertid följande ytterligare faktorer, bedömda från fall till fall, också beaktas:

- Typ av art och genotyp.
- Djurets utvecklingsgrad, ålder och kön.
- Djurets erfarenhet av träning inför försöket.
- Om djuret ska återanvändas, den faktiska svårheten i de tidigare försöken.
- Metoder som använts för att minska eller eliminera smärta, lidande och ångest, inklusive förfining av inhysning, hållande och skötsel.
- Humana slutpunkter.

3. Exempel på olika typer av försök som klassificerats i var och en av svårhetskategorierna på grundval av faktorer relaterade till typen av försök.

1. Ringa:

- a) Bedövning, utom när det endast är i avlivningssyfte.
- b) Farmakokinetisk studie där en enda dos ges och ett begränsat antal blodprov tas (totalt < 10 % av cirkulerande blodvolym) och ämnet inte förväntas orsaka någon påvisbar negativ effekt.
- c) Icke-invasiv bildbehandling av djur (t.ex. MRI) med lämplig sedering eller bedövning.
- d) Ytliga ingrepp, t.ex. öron- och svansbiopsi, icke-operativt subkutant insättande av minipumpar och transpondrar.
- e) Användning av yttre telemetriutrustning som endast orsakar ringa påverkan på djuren eller ringa störning av normal aktivitet och normalt beteende.
- f) Administrering av ämnen genom subkutana, intramuskulära, intraperitoneala vägar, sondmatning och intravenöst via ytliga blodkärl, när ämnet inte har mer än en ringa inverkan på djuret och volymerna är inom lämpliga gränser för djurets storlek och art.
- g) Framkallande av tumörer eller spontana tumörer som inte orsakar någon påvisbar negativ klinisk effekt (t.ex. små, subkutana, icke-invasiva knutor).
- h) Avel av genetiskt modifierade djur som förväntas resultera i ringa påverkan på fenotypen.
- i) Utfodring med modifierade dieter som inte uppfyller djurets alla näringsbehov och som förväntas orsaka ringa klinisk abnormalitet under den tid som studien pågår.
- j) Kortvarig (< 24 timmar) hållning i metabolismbur.
- k) Studier som inbegriper kortvarigt berövande av sociala partner, kortvarig ensamhållning av sociala vuxna råttor eller möss.
- l) Modeller som utsätter djur för vävnadsskadande retningar som kortvarigt är förenade med ringa smärta, lidande eller ångest, och som djuren framgångsrikt kan undvika.
- m) En kombination av eller ett upprepande av följande exempel kan leda till klassificering som ringa:
  - i) Bedömning av kroppssammansättning genom icke-invasiva åtgärder och minimal begränsning av djurens rörelsefrihet.
  - ii) Kontroll av EKG med icke-invasiv teknik med minimal eller ingen begränsning av rörelsefriheten hos tillvanda djur.
  - iii) Användning av yttre telemetriutrustning som inte förväntas orsaka någon negativ påverkan hos socialt anpassade djur och som inte stör normal aktivitet eller normalt beteende.
  - iv) Avel av genetiskt modifierade djur som inte förväntas ha någon kliniskt påvisbar negativ fenotyp.
  - v) Tillägg av inerta markörer i dieten för att följa tarmpassagen.
  - vi) Undanhållande av foder under < 24 timmar för vuxna råttor.
  - vii) "Open field"-test

2. Måttlig:

- a) Frekvent användning av testsubstanser som ger måttliga kliniska effekter samt blodprovstagning (> 10 % av cirkulerande blodvolym) på ett djur som är vid medvetande inom några få dagar utan att den förlorade volymen ersätts.

- b) Studier för fastställande av akuttoxiska doser, tester av kronisk toxicitet/cancerogenicitet med icke-dödlig slutpunkt.
- c) Operativa ingrepp under allmän bedövning och lämplig smärtlindring som kan vara förenade med postoperativ smärta, postoperativt lidande eller postoperativ nedsättning av allmäntillståndet. Exempel omfattar torakotomi, kraniotomi, laparotomi, orkidektomi, lymfadenektomi, tyreoidektomi, ortopedi med effektiv stabilisering och sårbehandling, organtransplantation med effektiv avstöttningsbehandling, operativt insättande av katetrar, eller biomedicinska anordningar (t.ex. telemetrisändare och minipumpar osv.).
- d) Modeller för framkallande av tumörer eller spontana tumörer som förväntas orsaka måttlig smärta eller ångest eller måttlig störning av normalt beteende.
- e) Strålning eller cellgiftsbehandling med icke-dödlig dos eller med en annars dödlig dos men med rekonstitution av immunsystemet. Negativa effekter kan förväntas vara ringa eller måttliga och kortvariga (< 5 dagar).
- f) Avel av genetiskt modifierade djur som förväntas resultera i en måttlig påverkan på fenotypen.
- g) Framställning av genetiskt modifierade djur genom operativa ingrepp.
- h) Användning av metabolismburar som innefattar måttlig begränsning av rörelsefriheten under en längre tid (upp till fem dagar).
- i) Studier med modifierade dieter som inte uppfyller djurets alla näringsbehov och som förväntas orsaka måttlig klinisk abnormalitet under den tid studien pågår.
- j) Undanhållande av foder under 48 timmar för vuxna råttor.
- k) Framkallande av flykt- och undvikandereaktioner där djuret inte kan fly eller undvika retningen, och som förväntas leda till måttlig ångest.

3. Avsevärd:

- a) Toxicitetstestning med död som slutpunkt eller när dödsfall kan förväntas och då allvarliga patofysiologiska tillstånd framkallas. Till exempel akuttoxicitetstestning med en enstaka dos (se OECD:s testningsriktlinjer).
- b) Testning av anordningar där funktionsbrister kan framkalla svår smärta eller ångest eller djurets död (t.ex. instrument för hjärtstöd).
- c) Testning av effektivitet av vacciner karakteriserad av bestående försämring av djurets tillstånd, fortskridande sjukdom som leder till döden, förenad med långvarig måttlig smärta eller ångest eller långvarigt måttligt lidande.
- d) Strålning eller cellgiftsbehandling med dödlig dos utan rekonstitution av immunsystemet, eller rekonstitution med produktion av transplantat-kontra-värdreaktionen (GVHD = graft versus host disease).
- e) Modeller med framkallande av tumörer, eller med spontana tumörer, som förväntas orsaka fortskridande dödlig sjukdom förenad med långvarig måttlig smärta eller ångest eller långvarigt måttligt lidande. Till exempel tumörer som orsakar kakexi, invasiva bentumörer, tumörer som leder till metastatisk spridning och tumörer som tillåts ge upphov till sår.
- f) Operativa eller andra ingrepp på djur under allmän bedövning som förväntas leda till svår eller bestående postoperativ smärta, svårt eller bestående postoperativt lidande eller svår eller bestående postoperativ ångest, eller avsevärd och bestående nedsättning av djurens allmäntillstånd. Framkallande av instabila frakturer, torakotomi utan tillräcklig smärtlindring, eller trauma för att framkalla multipel organsvikt.
- g) Organtransplantation där organavstötning troligen kommer att leda till svår ångest eller avsevärd nedsättning av djurens allmäntillstånd (t.ex. xenotransplantation),
- h) Avel av djur med genetiska sjukdomar som förväntas uppleva avsevärd och bestående nedsättning av allmäntillståndet, till exempel Huntingtons sjukdom, muskeldystrofi och kroniska återkommande nervinflammationsmodeller.
- i) Användande av metabolismburar med avsevärd begränsning av rörelsefriheten under en längre period.

- j) Elchock som djuret inte kan undvika (t.ex. för att framkalla inlärdd hjälplöshet).
- k) Fullständig isolering av sociala arter, t.ex. hundar och icke-mänskliga primater under längre perioder.
- l) Stress framkallad av immobilisering för att framkalla magsår eller hjärtsvikt hos råttor.
- m) Påtvingad simning eller fysisk träning med utmattning som slutpunkt.